

EBA/GL/2022/15

22.11.2022

Ohjeet

---

etätunnistamisratkaisujen käytöstä
asiakassuhteen perustamisessa direktiivin (EU)
2015/849 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti

1. Noudattamista ja ilmoittamista koskevat velvoitteet

Ohjeiden asema

1. Tämä asiakirja sisältää ohjeita, jotka on annettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010¹ 16 artiklan nojalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan mukaan toimivaltaisten viranomaisten ja finanssilaitosten on kaikin tavoin pyrittävä noudattamaan ohjeita.
2. Ohjeissa esitetään Euroopan pankkiviranomaisen (EPV) näkemys Euroopan finanssivalvojen järjestelmässä toteutettavista asianmukaisista valvontakäytännöistä eli siitä, miten unionin lainsäädäntöä tulisi soveltaa tietyllä alalla. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdassa määriteltyjen toimivaltaisten viranomaisten, joihin näitä ohjeita sovelletaan, on noudatettava ohjeita sisällyttämällä ne tarpeen mukaan valvontakäytäntöihinsä (esim. muuttamalla oikeudellista kehystään tai valvontamenettelyjään). Tämä koskee myös ohjeita, jotka on suunnattu ensisijaisesti laitoksille.

Ilmoitusvaatimukset

3. Asetuksen (EU) N:o 1093/2010 16 artiklan 3 kohdan nojalla toimivaltaisten viranomaisten on ilmoitettava Euroopan pankkiviranomaiselle viimeistään 30.05.2023, noudattavatko tai aikovatko ne noudattaa näitä ohjeita, tai perustella niiden noudattamatta jättäminen. Jos ilmoitusta ei toimiteta tähän määräaikaan mennessä, EPV katsoo, etteivät toimivaltaiset viranomaiset noudata ohjeita. Ilmoitukset toimitetaan EPV:n verkkosivustolta saatavalla lomakkeella, jonka viitteeksi merkitään ”EBA/GL/2022/15”. Ilmoituksen voi lähettää ainoastaan henkilö, jolla on asianmukaiset valtuudet ilmoittaa ohjeiden tai suositusten noudattamisesta toimivaltaisen viranomaisen puolesta. Myös ohjeiden noudattamista koskevista muutoksista on ilmoitettava EPV:lle.
4. Ilmoitukset julkaistaan Euroopan EPV:n verkkosivustolla 16 artiklan 3 kohdan mukaisesti.

---

¹ Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU) N:o 1093/2010, annettu 24 päivänä marraskuuta 2010, Euroopan valvontaviranomaisen (Euroopan pankkiviranomainen) perustamisesta sekä päätöksen N:o 716/2009/EY muuttamisesta ja komission päätöksen 2009/78/EY kumoamisesta (EUVL L 331, 15.12.2010, s. 12).

2. Sisältö, soveltamisala ja määritelmät

Aihe ja soveltamisala

5. Näissä ohjeissa esitetään toimenpiteet, jotka luotto- ja finanssilaitosten olisi toteutettava hyväksyessään tai tarkastellessaan ratkaisuja täyttääkseen direktiivin (EU) 2015/849² 13 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan mukaiset velvoitteensa perustaessaan uusia asiakassuhteita etätunnistamiskäytäntöjen avulla. Siinä vahvistetaan myös toimenpiteet, jotka luotto- ja finanssilaitosten olisi toteutettava antaessaan tehtäviä kolmansille osapuolille direktiivin (EU) 2015/849 I luvun 4 jakson mukaisesti, ja toimintaperiaatteet, jotka luotto- ja finanssilaitosten olisi otettava käyttöön direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 3 kohdassa ja 4 kohdan a alakohdassa tarkoitetun asiakkaan tuntemisvelvollisuuden osalta, jos asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet toteutetaan etätunnistamiskäytännöillä.
6. Toimivaltaisten viranomaisten olisi otettava nämä ohjeet huomioon arvioidessaan, ovatko toimet, joita luotto- ja finanssilaitokset toteuttavat täyttääkseen direktiivin (EU) 2015/849 mukaiset velvoitteensa etätunnistamiskäytännöillä toteutettavan asiakassuhteen perustamisen yhteydessä, riittäviä ja tehokkaita.

Kohderyhmät

7. Ohjeet on tarkoitettu asetuksen (EU) N:o 1093/2010 4 artiklan 2 kohdan määritellyille toimivaltaisille viranomaisille. Nämä ohjeet on osoitettu myös kyseisen asetuksen 4 artiklan 1 a kohdassa määritellyille finanssialan toimijoille, jotka ovat direktiivin (EU) 2015/849 3 artiklan 1 ja 2 kohdassa määritellyjä luotto- ja finanssilaitoksia.

---

² Euroopan parlamentin ja neuvoston direktiivi (EU) 2015/849, annettu 20 päivänä toukokuuta 2015, rahoitusjärjestelmän käytön estämisestä rahanpesuun tai terrorismin rahoitukseen

Määritelmät

8. Ellei toisin ilmoiteta, näihin ohjeisiin sisältyvillä termeillä tarkoitetaan samaa kuin direktiivissä (EU) 2015/849/EU käytetyillä ja määritellyillä termeillä. Lisäksi näissä ohjeissa sovelletaan seuraavia määritelmiä:

Biometriset tiedot

Luonnollisen henkilön fyysisiin, fysiologisiin tai käyttäytymiseen liittyviin ominaisuuksiin liittyvät henkilötiedot, jotka mahdollistavat tai vahvistavat kyseisen luonnollisen henkilön yksilöllisen tunnistamisen, kuten kasvokuvat tai sormenjälkitiedot, jotka on saatu ja käsitelty teknisin keinoin.

---

3. Täytäntöönpano

Soveltamispäivämäärä

Ohjeiden soveltaminen alkaa 02.10.2023.

4. Ohjeet etätunnistamisratkaisujen käytöstä asiakassuhteen perustamisessa direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan mukaisesti

---

4.1 Sisäiset toimintalinjat ja menettelyt

4.1.1 Etätunnistamisella toteutettavaan asiakassuhteen perustamiseen liittyvät toimintaperiaatteet ja menettelyt

9. Luotto- ja finanssilaitosten olisi otettava käyttöön ja ylläpidettävä toimintaperiaatteita ja menettelyjä direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisten veloitteidensa noudattamiseksi tilanteissa, joissa asiakassuhde perustetaan etätunnistamisen avulla. Näissä toimintaperiaatteissa ja menettelyissä olisi otettava huomioon riskit, ja niissä olisi esitettävä vähintään seuraavat seikat:
- a) yleinen kuvaus ratkaisusta, jonka luotto- ja finanssilaitokset ovat ottaneet käyttöön tietojen keräämiseksi, todentamiseksi ja tallentamiseksi etätunnistamisella toteutettavan asiakassuhteen koko perustamisprosessin ajan. Tähän olisi sisällyttävä selvitys ratkaisun ominaisuuksista ja toiminnasta
  - b) tilanteet, joissa etätunnistamista voidaan käyttää asiakassuhteen perustamisessa, ottaen huomioon direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan 1 kohdan mukaisesti tunnistetut ja arvioidut sekä liiketoiminnan laajuudessa riskinarvioinnissa todetut riskitekijät, mukaan lukien kuvaus asiakas-, tuote- ja palveluryhmästä, johon voidaan soveltaa etätunnistamista
  - c) mitkä vaiheet ovat täysin automaattisia ja mitkä toimet edellyttävät ihmisen toimia
  - d) käytössä olevat valvontatoimet, joilla varmistetaan, että ensimmäinen liiketapahtuma uuden asiakkaan kanssa toteutetaan vasta sen jälkeen, kun kaikki ensimmäisen vaiheen asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat toimenpiteet on toteutettu
  - e) kuvaus perehdytyksestä ja säännöllisistä koulutusohjelmista, joilla varmistetaan henkilöstön tietoisuus ja ajan tasalla oleva tietämys asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun toiminnasta, siihen liittyvistä riskeistä sekä

etätunnistamisella toteutettavaa asiakassuhteen perustamista koskevista toimintaperiaatteista ja menettelyistä, joilla pyritään lieventämään tällaisia riskejä.

10. Kun toimintaperiaatteet ja menettelyt pannaan täytäntöön, niiden olisi mahdollistettava se, että luotto- ja finanssilaitokset voivat varmistaa näiden ohjeiden 4.2–4.7 jakson säännösten noudattamisen.

4.1.2 Hallinto

11. Sen lisäksi, mitä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävästä annettujen EPV:n ohjeiden³ 4.2.4 kohdassa säädetään, rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjunnasta vastaavan toimihenkilön⁴ olisi osana yleistä velvollisuuttaan laatia toimintaperiaatteet ja menettelyt asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevien vaatimusten noudattamiseksi varmistettava, että etätunnistamisella toteutettavaa asiakassuhteen perustamista koskevat toimintaperiaatteet ja menettelyt pannaan tehokkaasti täytäntöön, niitä tarkistetaan säännöllisesti ja niitä muutetaan tarvittaessa.
12. Luotto- ja finanssilaitoksen ylimmän hallintoelimen tulee hyväksyä etätunnistamisella toteutettavaa asiakassuhteen perustamista koskevat periaatteet ja menettelyt ja valvoa niiden asianmukaista täytäntöönpanoa.

4.1.3 Asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun käyttöönottoa edeltävä arviointi

13. Harkitessaan asiakassuhteen perustamisessa käytettävän uuden etätunnistamisratkaisun käyttöönottoa luotto- ja finanssilaitosten tulisi tehdä siitä ennakoarviointi.
14. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi esittää toimintaperiaatteissaan ja menettelyissään käyttöönottoa edeltävän arvioinnin soveltamisala, vaiheet ja kirjaamisvaatimukset, joihin olisi sisällyttävä ainakin seuraavat:
  - a) arvio ratkaisun riittävydestä kerättävien tietojen ja asiakirjojen täydellisuuden ja oikeellisuuden osalta sekä sen käyttämien tietolähteiden luotettavuudesta ja riippumattomuudesta
  - b) arvio asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun vaikutuksista yhtiön liiketoiminnan laajuisiin riskeihin, mukaan lukien rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskit sekä operatiiviset, maineeseen liittyvät ja oikeudelliset riskit

³ Luonnos ohjeiksi direktiivin (EU) 2015/849 8 artiklan ja VI luvun mukaisista vaatimustenmukaisuuden hallintaan liittyvistä toimintaperiaateista ja menettelytavoista sekä rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtävästä ja vastuista

⁴ Rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevien vaatimusten noudattamista valvovan toimihenkilön tehtäviä koskevien ohjeiden kohdassa 4.2.2 esitettyjen suhteellisuuskriteerien mukaisesti.

- c) mahdollisten lieventävien ja korjaavien toimenpiteiden yksilöinti kunkin b alakohdan mukaisessa arvioinnissa yksilöidyn riskin osalta
  - d) testit, joilla arvioidaan petosriskit, mukaan lukien toisena henkilönä esiintymällä tehdyn petoksen riskit, sekä muut tieto- ja viestintätekniikkaan liittyvät riskit ja turvallisuusriskit EPV:n tieto- ja viestintätekniikan ja turvallisuusriskien hallintaa koskevien ohjeiden⁵ 43 kohdan mukaisesti
  - e) ratkaisun toiminnan kokonaisvaltainen testaus, joka kohdistetaan etätunnistamisella toteutettavaan asiakassuhteen perustamiseen sovellettavissa periaatteissa ja menettelyissä yksilöityihin asiakkaisiin, tuotteisiin ja palveluihin.
15. Luotto- ja finanssilaitosten on katsottava, että 14 kohdan a, d ja e alakohdan kriteerit täyttyvät, jos ratkaisussa käytetään jotakin seuraavista:
- a) sähköisen tunnistamisen järjestelmät, joista on ilmoitettu asetuksen (EU) N:o 910/2014 9 artiklan mukaisesti ja jotka täyttävät mainitun asetuksen 8 artiklan mukaiset korotetun tai korkean varmuustason kriteerit
  - b) asiaankuuluvat hyväksytyt luottamuspalvelut, jotka täyttävät asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja erityisesti sen III luvun 3 jakson ja 24 artiklan 1 kohdan toisen kappaleen b alakohdan vaatimukset.
16. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi voida osoittaa toimivaltaiselle viranomaiselleen, mitkä arvioinnit ne suorittivat ennen asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun käyttöönottoa, arvioinnin tulokset ja miten sen käyttö on asianmukaista ottaen huomioon rahanpesuun ja terrorismin rahoitukseen liittyvät riskit, jotka on yksilöity sen soveltamisalaan kuuluville asiakastyypeille, palveluille, maantieteellisille alueille ja tuotteille.
17. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi ryhtyä käyttämään etätunnistamista asiakassuhteen perustamisessa vasta sitten, kun ne ovat vakuuttuneita siitä, että se voidaan integroida laitoksen laajempaan sisäisen valvonnan järjestelmään, jolloin laitos voi hallita asianmukaisesti rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskejä, joita saattaa aiheutua asiakassuhteen perustamiseen sovellettavan etätunnistamisratkaisun käytöstä.

4.1.4 Asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun jatkuva seuranta

18. Luotto- ja finanssilaitosten olisi seurattava jatkuvasti asiakassuhteen perustamisessa käytettävää etätunnistamisratkaisua varmistaakseen, että se toimii luotto- ja finanssilaitosten odotusten mukaisesti. Niiden olisi täydennettävä 9 kohdassa kuvattuja toimintaperiaatteitaan ja menettelyjään kuvauksella vähintään seuraavista:

---

⁵ EBA/GL/2019/04

- a) toimet, joita ne toteuttavat varmistuakseen, että etätunnistamisella toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin aikana kerätyt tiedot ovat jatkuvasti laadukkaita, täydellisiä, tarkkoja ja riittäviä, ja että ne ovat oikeassa suhteessa rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskeihin, joille luotto- ja finanssilaitos altistuu
- b) tällaisten säännöllisten tarkastelujen laajuus ja tiheys sekä
- c) olosuhteet, jotka käynnistävät tapauskohtaiset tarkastelut, joihin olisi sisällyttävä ainakin seuraavat:
  - a. luotto- ja finanssilaitoksen rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin muutokset
  - b. seuranta-, tarkastus- tai valvontatoimien aikana havaitut puutteet ratkaisun toimivuudessa
  - c. petosyritysten havaittu lisääntyminen
  - d. oikeudellisen kehyksen tai sääntelykehyksen muutokset.

19. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi toteuttaa menettelyissään ja prosesseissaan korjaavia toimenpiteitä, jos riski on toteutunut tai jos on havaittu virheitä, jotka vaikuttavat asiakassuhteen perustamisessa käytettävän yleisen etätunnistamisratkaisun tehokkuuteen ja vaikuttavuuteen. Näiden toimenpiteiden tulisi sisältää vähintään

- a) kaikkien asianomaisten liikesuhteiden tarkastelu sen arvioimiseksi, ovatko luotto- ja finanssilaitokset soveltaneet riittävästi asiakkaan tuntemisvelvollisuutta rahanpesun torjunnasta annetun direktiivin 13 artiklan 1 kohdan a, b ja c alakohdan noudattamiseksi. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi tarkastelussa asettaa etusijalle liikesuhteet, joihin liittyy suurin rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riski
- b) ottaen huomioon edellä mainitun tarkastelun yhteydessä saadut tiedot tulisi arvioida liikesuhteita, joihin vaikutukset kohdistuvat, seuraavasti:
  - a. onko niihin sovellettava muita asiakkaan tuntemisvelvoitteen mukaisia toimenpiteitä
  - b. onko niihin sovellettava rajoituksia, esimerkiksi rajattava transaktioiden suuruutta, jos tämä sallitaan kansallisessa lainsäädännössä, kunnes uudelleentarkastelu on suoritettu
  - c. onko ne päätettävä
  - d. onko niistä ilmoitettava rahanpesun selvittelykeskukselle
  - e. onko ne luokiteltava uudelleen eri riskiluokkaan.

20. Luotto- ja finanssilaitosten olisi pohdittava tehokkainta tapaa seurata asiakassuhteen perustamisessa käytettävien etätunnistamisratkaisujen jatkuvaa riittävyttä ja luotettavuutta. Niiden olisi harkittava muiden ohella yhtä tai useampaa seuraavista keinoista:
- i. laadunvarmistuksen testaus
  - ii. automaattiset kriittiset hälytykset ja ilmoitukset
  - iii. säännölliset automatisoidut laaturaportit
  - iv. pistokokeet
  - v. manuaaliset tarkastelut.
21. Tätä jaksoa sovelletaan myös silloin, kun asiakassuhteen perustamisessa käytetään täysin automatisoituja etätunnistamisratkaisuja, jotka ovat erittäin riippuvaisia automatisoiduista algoritmeista ja joihin sisältyy vain vähän tai ei lainkaan inhimillistä harkintaa.
22. Luotto- ja finanssilaitosten olisi voitava osoittaa toimivaltaiselle viranomaiselleen, millaisia tarkastuksia ne ovat tehneet ja millaisia korjaavia toimenpiteitä ne ovat toteuttaneet korjataksaan mahdolliset puutteet, joita on havaittu asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun elinkaaren aikana.

4.2 Tietojen hankinta

4.2.1 Asiakkaan tunnistaminen

23. Sen lisäksi, mitä 9 kohdassa esitetään, luotto- ja finanssilaitosten tulisi esittää toimintaperiaatteissaan ja menettelyissään asiakkaan tunnistamiseksi tarvittavat tiedot, asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseen käytettävien asiakirjojen ja tietojen tyypit sekä tapa, jolla kyseiset tiedot todennetaan.
24. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi varmistaa, että
- a) asiakassuhteen perustamisessa käytettävän etätunnistamisratkaisun kautta saadut tiedot ovat ajantasaisia ja riittävät täyttämään asiakkaan tuntemisvelvollisuutta koskevat oikeudelliset ja sääntelyyn liittyvät normit
  - b) kaikki kuvat, videot, äänet ja tiedot tallennetaan luettavassa muodossa ja riittävän laadukkaasti siten, että asiakas on yksiselitteisesti tunnistettavissa
  - c) tunnistusprosessi ei jatku, jos havaitaan teknisiä puutteita tai odottamattomia katkoksia.
25. Luotto- ja finanssilaitosten olisi katsottava 24 kohdan kriteerien täyttyvän, jos ratkaisussa käytetään jotakin seuraavista:

- a) sähköisen tunnistamisen järjestelmät, joista on ilmoitettu asetuksen (EU) N:o 910/2014 9 artiklan mukaisesti ja jotka täyttävät mainitun asetuksen 8 artiklan mukaiset korotetun tai korkean varmuustason kriteerit
- b) asiaankuuluvat hyväksytyt luottamuspalvelut, jotka täyttävät asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja erityisesti sen III luvun 3 jakson ja 24 artiklan 1 kohdan toisen kappaleen b alakohdan vaatimukset.

26. Luotto- ja finanssilaitoksen olisi aikaleimattava ja säilytettävä turvallisesti etätunnistamisprosessin aikana kerätyt asiakirjat ja tiedot, jotka on direktiivin (EU) 2015/849 40 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaan säilytettävä. Tallennettujen tallenteiden, kuten kuvien, videoiden, äänen ja datan, sisällön olisi oltava saatavilla luettavassa muodossa ja todennettavissa jälkikäteen.

4.2.2 Luonnollisten henkilöiden tunnistaminen

27. Luotto- ja finanssilaitosten olisi määritettävä 4.1.1 jakson 9 kohdan mukaisissa toimintaperiaatteissaan tiedot, jotka ne tarvitsevat asiakkaiden tunnistamiseksi etäyhteyden välityksellä direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan a ja c alakohdan mukaisesti. Lisäksi luotto- ja finanssilaitosten tulisi määritellä, mitä tietoja

- a) asiakas syöttää manuaalisesti
- b) otetaan automaattisesti asiakkaan toimittamista asiakirjoista
- c) kerätään muista sisäisistä tai ulkoisista lähteistä.

28. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi ottaa käyttöön ja ylläpitää asianmukaisia mekanismeja sen varmistamiseksi, että tiedot, joita ne keräävät automaattisesti 27 kohdan mukaisesti, ovat luotettavia. Niiden olisi sovellettava valvontaa, jolla puututaan asiaan liittyviin riskeihin, kuten automaattiseen tietojen keräämiseen liittyviin riskeihin. Näitä ovat esimerkiksi asiakkaan laitteen IP-osoitteiden väärentäminen ja virtuaalisten yksityisverkkojen (VPN) kaltaiset palvelut.

4.2.3 Oikeushenkilöiden tunnistaminen

29. Mikäli luotto- ja finanssilaitokset perustavat etätunnistamisratkaisujen avulla asiakassuhteita oikeushenkilöiden kanssa, niiden tulisi määritellä 4.1.1 kohdan 9 alakohdan mukaisissa toimintaperiaatteissaan ja menettelyissään, minkä tyyppisten oikeushenkilöiden kanssa ne aikovat perustaa asiakassuhteen etätunnistamisen avulla, ottaen huomioon kuhunkin tyyppiin liittyvän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskitaso ja tunnistamistietojen varmentamisessa tarvittavan inhimillisen toiminnan taso.

30. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi varmistaa, että asiakassuhteen perustamisessa käytettävällä etätunnistamisratkaisulla on seuraavat ominaisuudet:

- a) kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat oikeushenkilön tunnistamiseksi ja todentamiseksi
- b) kaikki asiaankuuluvat tiedot ja asiakirjat sen todentamiseksi, että oikeushenkilön puolesta toimivalla luonnollisella henkilöllä on laillinen oikeus toimia tässä ominaisuudessa
- c) tosiasiallisia omistajia ja edunsaajia koskevat tiedot EPV:n riskitekijöitä koskevien ohjeiden⁶ 4.12 kohdan mukaisesti.

31. Oikeushenkilön puolesta toimivan luonnollisen henkilön osalta luotto- ja finanssilaitosten tulisi soveltaa 4.2.2 kohdassa kuvattua tunnistamisprosessia.

4.2.4 Liikesuhteen luonteen ja tarkoituksen selvittäminen

32. Kun luotto- ja finanssilaitokset arvioivat ja tarvittaessa hankkivat tietoja liikesuhteen tarkoituksesta ja aiotusta luonteesta direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan c alakohdassa säädetyllä ja EPV:n riskitekijöitä koskevien ohjeiden 4.38 jaksossa täsmennetyllä tavalla, niiden olisi näiden ohjeiden soveltamiseksi saatettava asiaankuuluvat toimet päätökseen ennen etätunnistamisella toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin päättymistä.

4.3 Asiakirjan aitous ja eheys

33. Jos luotto- ja finanssilaitokset hyväksyvät jäljennöksiä alkuperäisestä asiakirjasta eivätkä tutki alkuperäistä asiakirjaa, niiden olisi toteutettava toimia sen varmistamiseksi, että jäljennös on luotettava. Luotto- ja finanssilaitosten olisi varmistettava vähintään seuraavat tiedot:

- a) sisältääkö jäljennös alkuperäisen asiakirjan sisältämät turvaominaisuudet ja ovatko alkuperäisen asiakirjan jäljennetyt ominaisuudet päteviä ja hyväksyttäviä, erityisesti asiakirjan tyyppi, koko ja rakenne; tämä todetaan vertaamalla niitä virallisiin tietokantoihin, kuten PRADOon⁷
- b) onko henkilötietoja muutettu tai muutoin käsitelty, ja soveltuviissa tapauksissa ettei asiakirjaan mahdollisesti sisällytettyä asiakkaan kuvaa ole vaihdettu
- c) alkuperäisen asiakirjan yksilöllisen tunnistenumeron tuottamiseen käytetyn algoritmin eheys, jos viralliseen asiakirjaan on sisällytetty koneluettava alue (MRZ)
- d) onko jäljennöksen laatu ja tarkkuus riittävä, jotta voidaan varmistaa, että asiaankuuluvat tiedot ovat yksiselitteisiä

⁶ EBA/GL/2021/02

⁷ <https://www.consilium.europa.eu/prado/en/prado-start-page.html>

- e) että toimitettua jäljennöstä ei ole esitetty näytöllä, siten, että pohjana on alkuperäisen henkilöasiakirjan valokuva tai skannaus.
34. Jos luotto- ja finanssilaitokset käyttävät ominaisuuksia, joilla luetaan tiedot automaattisesti asiakirjoista, esimerkiksi optisten ominaisuuksien tunnistusalgoritmeja (OCR) tai koneluettavan vyöhykkeen (MRZ) tarkastuksia, niiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet sen varmistamiseksi, että näillä välineillä kerätään tiedot tarkasti ja johdonmukaisesti.
35. Tilanteissa, joissa asiakkaiden henkilöllisyytensä todistamiseen käyttämä laite mahdollistaa asiaankuuluvien tietojen keräämisen, esimerkiksi koska tiedot sisältyvät kansallisen henkilökortin siruun, ja luotto- ja finanssilaitosten on teknisesti mahdollista käyttää näitä tietoja, luotto- ja finanssilaitosten olisi harkittava kyseisten tietojen käyttämistä tarkistaakseen, että ne ovat yhdenmukaisia muista lähteistä, kuten toimitetuista tiedoista tai muista asiakkaan toimittamista asiakirjoista, saatujen tietojen kanssa.
36. Luotto- ja finanssilaitosten olisi todentamisprosessin aikana mahdollisuuksien mukaan todennettava viralliseen asiakirjaan mahdollisesti sisältyvät turvatekijät, kuten hologrammit, todisteena niiden aitoudesta.
37. Luotto- ja finanssilaitosten olisi esitettävä toimintaperiaatteissaan ja menettelyissään, miten ne mukauttavat asiakirjapyyntöjään taloudellisen osallisuuden nimissä. Jos tämän vuoksi hyväksytään heikompia tai epätavallisia asiakirjoja, luotto- ja finanssilaitosten olisi toteutettava EPV:n riskitekijöitä koskevien ohjeiden 4.10 kohdassa esitettyjen toimenpiteiden lisäksi valvontaa tai lisättävä inhimillistä toimintaa varmistuakseen siitä, että ne ymmärtävät liikesuhteeseen liittyvän rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskin.

4.4 Asiakkaan henkilöllisyyden todentaminen osana todentamisprosessia

38. Luotto- ja finanssilaitosten toteuttamien asiakassuhteen perustamiseen käytettävien etätunnistamisratkaisujen olisi mahdollistettava vähintään seuraavien seikkojen toteaminen osana asiakkaan henkilöllisyyden todentamisprosessia:
- a) luonnollisen henkilön näkyvät tiedot ja toimitetut asiakirjat täsmäävät
  - b) jos asiakas on oikeushenkilö, se on mahdollisuuksien mukaan julkisesti rekisteröity
  - c) jos asiakas on oikeushenkilö, sitä edustavalla luonnollisella henkilöllä on oikeus toimia sen puolesta.
39. Jos asiakassuhteen perustamiseen käytettävään etätunnistamiseen sisältyy biometristen tietojen käyttö asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseen, luotto- ja finanssilaitosten olisi varmistettava, että biometriset tiedot ovat riittävän ainutkertaisia, jotta ne voidaan yksiselitteisesti yhdistää yhteen luonnolliseen henkilöön. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi

käyttää vahvoja ja luotettavia algoritmeja todentaakseen, että toimitetussa henkilöllisyysasiakirjassa annetut biometriset tiedot vastaavat kyseistä asiakasta. Tilanteissa, joissa ratkaisu ei tarjoa vaadittua luotettavuustasoa, olisi toteutettava lisätarkastuksia.

40. Tilanteissa, joissa toimitetut todisteet ovat laadultaan riittämättömiä, mikä aiheuttaa tulkinnanvaraa tai epävarmuutta niin, että se vaikuttaa etätarkastusten suorittamiseen, kyseinen etätunnistamisella toteutettava asiakassuhteen perustaminen olisi keskeytettävä ja aloitettava uudelleen tai se olisi toteutettava henkilökohtaisen todentamisen avulla.
41. Jos luotto- ja finanssilaitokset käyttävät etätunnistamisenratkaisuja, joissa työntekijä ei ole läsnä ja asiakas ei ole vuorovaikutuksessa työntekijän kanssa todentamisprosessin toteuttamiseksi, niiden olisi
  - a) varmistettava, että valokuva(t) tai video otetaan asianmukaisissa valaistusolosuhteissa ja että vaaditut ominaisuudet tallentuvat riittävän selkeästi, jotta asiakkaan henkilöllisyys voidaan todentaa asianmukaisesti
  - b) varmistettava, että valokuva(t) tai video otetaan asiakkaan suorittaessa todentamisprosessia
  - c) suoritettava tarkistuksia reaaliaikaisen läsnäolon toteamiseksi; näihin voi sisältyä menettelyjä, joissa asiakkaan on toteutettava tietty toimi sen varmistamiseksi, että hän on läsnä viestintäistunnossa, tai ne voivat perustua vastaanotettujen tietojen analysointiin edellyttämättä asiakkaalta erityisiä toimia;
  - d) käytettävä vahvoja ja luotettavia algoritmeja, joilla todennetaan, vastaavatko otetut valokuvat tai video asiakkaalle kuuluvista virallisista asiakirjoista saatuja kuvia.
42. Jos luotto- ja finanssilaitokset käyttävät asiakassuhteen perustamisessa etätunnistamisratkaisuja, joissa asiakas on vuorovaikutuksessa todentamisprosessin toteuttavan työntekijän kanssa, niiden olisi
  - a) varmistettava, että kuvan ja äänen laatu on riittävä asiakkaan henkilöllisyyden todentamiseksi ja että käytetään luotettavia teknisiä järjestelmiä
  - b) varmistettava, että menettelyyn osallistuvalla työntekijällä on riittävät tiedot sovellettavasta rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevasta sääntelystä ja etätodennuksen turvallisuusnäkökohdista sekä riittävä koulutus etätodentamiseen liittyvien vilpillisten tekniikoiden tarkoituksellisen tai tietoisien käytön estämiseksi sekä niiden havaitsemiseksi ja niihin reagoimiseksi
  - c) laadittava haastatteluopas, jossa määritellään etätodentamisprosessin seuraavat vaiheet sekä työntekijältä edellytettävät toimet. Haastatteluoppaassa olisi oltava ohjeita sellaisten psykologisten tekijöiden tai muiden piirteiden havainnoinnista ja

tunnistamisesta, jotka saattavat merkitä epäilyttävää käyttäytymistä etätodentamisen aikana.

43. Luotto- ja finanssilaitosten olisi mahdollisuuksien mukaan käytettävä asiakassuhteen perustamisessa etätunnistamisratkaisuja, joissa asiakkaalta edellytetään todentamiseen tarvittavia toimia satunnaisessa järjestyksessä. Näin suojauduttaisiin keinotekoisien henkilöllisyyksien käytön ja käyttöön pakottamisen kaltaisilta riskeiltä. Luotto- ja finanssilaitosten olisi mahdollisuuksien mukaan myös annettava etätodentamisprosessia koskevat tehtävät sattumanvaraisesti niistä vastaavalle työntekijälle, jotta vältetään asiakkaan ja työntekijän välinen vilpillinen yhteistoiminta.
44. Edellä esitetyn lisäksi ja jos se on oikeassa suhteessa liikesuhteeseen liittyvään rahanpesun ja terrorismin rahoituksen riskiin, luotto- ja finanssilaitosten olisi käytettävä yhtä tai useampaa seuraavista tarkastuksista tai vastaavaa toimenpidettä todentamisprosessin luotettavuuden lisäämiseksi. Tarkastuksiin tai toimenpiteisiin voivat kuulua muun muassa seuraavat:
  - a) ensimmäinen maksu suoritetaan asiakkaan nimissä yksin tai jaetusti olevalta maksutililtä, joka on ETA-säännellyssä luotto- tai finanssilaitoksessa tai kolmannessa maassa, jonka rahanpesun ja terrorismin rahoituksen torjuntaa koskevat vaatimukset ovat vähintään direktiivin (EU) 2015/849 mukaisia
  - b) asiakkaalle lähetetään sattumanvaraisesti luotu koodi, jolla vahvistetaan läsnäolo etätodentamisprosessin aikana. Koodin on oltava kertakäyttöinen ja ajallisesti rajoitettu
  - c) biometristen tietojen kerääminen, jotta niitä voidaan verrata muista riippumattomista ja luotettavista lähteistä kerättyihin tietoihin
  - d) puhelinyhteys asiakkaaseen
  - e) suorapostitukset asiakkaalle (sekä sähköisesti että postitse).
45. Luotto- ja finanssilaitosten tulisi katsoa 38–43 kohdassa esitettyjen kriteerien täyttyvän, jos ratkaisussa käytetään jotakin seuraavista:
  - a) sähköisen tunnistamisen järjestelmät, joista on ilmoitettu asetuksen (EU) N:o 910/2014 9 artiklan mukaisesti ja jotka täyttävät mainitun asetuksen 8 artiklan mukaiset korotetun tai korkean varmuustason kriteerit
  - b) asiaankuuluvat hyväksytyt luottamuspalvelut, jotka täyttävät asetuksen (EU) N:o 910/2014 ja erityisesti sen III luvun 3 jakson ja 24 artiklan 1 kohdan toisen kappaleen b alakohdan vaatimukset.

4.5 Kolmansien osapuolten käyttäminen ja ulkoistaminen

46. Edellä 9 kohdassa esitettyjen seikkojen lisäksi luotto- ja finanssilaitosten olisi sisällytettävä toimintaperiaatteisiinsa ja menettelyihinsä määritelmät, joilla vahvistetaan, mitä asiakassuhteen perustamisessa käytettäviä etätoimintoja luotto- ja finanssilaitos, kolmannet osapuolet tai muu ulkoistettu palveluntarjoaja toteuttavat tai suorittavat.

4.5.1 Direktiivin (EU) 2015/849 II luvun 4 jakson mukainen kolmansiin osapuoliin kuuluvien palveluntarjoajien käyttäminen

47. EPV:n riskitekijöitä koskevien ohjeiden⁸ ja erityisesti ohjeiden 2.20–2.21 ja 4.32–4.37 lisäksi luotto- ja finanssilaitosten olisi sovellettava seuraavia kriteereitä:

- a) niiden olisi toteutettava tarvittavat toimenpiteet varmistuakseen siitä, että kolmannen osapuolen omat asiakkaan tuntemisvelvoitteeseen liittyvät prosessit ja menettelyt etätunnistamisratkaisuilla toteutettavassa asiakassuhteen perustamisessa sekä niiden tässä yhteydessä keräämät tiedot ovat riittäviä ja näissä ohjeissa vahvistettujen vaatimusten mukaisia
- b) niiden olisi varmistettava asiakkaan sekä luotto- ja finanssilaitoksen välisten liikesuhteiden jatkuvuus sellaisten tapahtumien varalta, jotka saattavat paljastaa puutteita kolmannen osapuolen etätunnistamisella toteuttamassa asiakassuhteen perustamisprosessissa.

4.5.2 Asiakkaan tuntemisvelvollisuuden ulkoistaminen

48. Jos luotto- ja finanssilaitokset ulkoistavat etätunnistamisratkaisuilla toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin tai osan siitä direktiivin (EU) 2015/849 29 artiklassa tarkoitetulle ulkoistamispalvelun tarjoajalle, luotto- ja finanssilaitosten olisi sovellettava EPV:n riskitekijöitä koskevien ohjeiden 2.20–2.21 ja 4.32–4.37 sekä tarvittaessa ulkoistamista koskevien EPV:n ohjeiden⁹ lisäksi seuraavia toimenpiteitä ennen liikesuhdetta ulkoistamispalvelun tarjoajan kanssa ja sen aikana, ja niiden laajuutta olisi mukautettava riskialttiuden perusteella:

- a) laitosten olisi varmistettava, että ulkoistamispalvelun tarjoaja panee tosiasiallisesti täytäntöön luotto- ja finanssilaitoksen etätunnistamisratkaisuilla toteutettavaa asiakassuhteen perustamista koskevat periaatteet ja -menettelyt ulkoistamissopimuksen mukaisesti ja noudattaa niitä. Tämä voidaan varmistaa säännöllisellä raportoinnilla, jatkuvalla seurannalla, paikan päällä tehtävillä käynneillä tai pistokokeilla
- b) laitosten olisi tehtävä arviointeja sen varmistamiseksi, että ulkoistamispalvelun tarjoajalla on riittävät välineet ja valmiudet suorittaa etätunnistamisratkaisuilla

⁸ EBA/GL/2021/02

⁹ Ulkoistamisjärjestelyjä koskevat EPV:n ohjeet (europa.eu)

toteutettava asiakassuhteen perustamisprosessi. Arviointeihin voi sisältyä muun muassa ulkoistamispalvelun tarjoajan henkilöstön koulutuksen, teknologian sopivuuden ja datahallinnon arviointi

- c) laitosten olisi varmistettava, että ulkoistamispalvelun tarjoaja ilmoittaa luotto- ja finanssilaitoksille kaikista ehdotetuista muutoksista etätunnistamisratkaisulla toteuttavaan asiakassuhteen perustamisprosessiin sekä ulkoistamispalvelun tarjoajan tarjoamaan ratkaisuun tehdyistä muutoksista.

49. Jos ulkoistamispalvelun tarjoaja tallentaa etätunnistamisella toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin aikana asiakastietoja, joihin voi sisältyä muun muassa valokuvia, videoita ja asiakirjoja, luotto- ja finanssilaitosten olisi varmistettava, että

- a) ainoastaan välttämättömät asiakkaan tiedot kerätään ja niitä säilytetään selkeästi määritellyn säilytysajan mukaisesti
- b) pääsy tietoihin on tiukasti rajoitettu ja rekisteröity
- c) asianmukaiset turvatoimet toteutetaan tallennettujen tietojen suojauksen varmistamiseksi.

4.6 Tieto- ja viestintäteknikka- sekä turvallisuusriskien hallinta

50. Luotto- ja finanssilaitosten olisi tunnistettava ja hallittava tieto- ja viestintäteknisiä riskejään ja turvallisuusriskejään, jotka liittyvät etätunnistamisratkaisulla toteutettavaan asiakassuhteen perustamisprosessiin, myös silloin, kun luotto- ja finanssilaitokset käyttävät kolmansia osapuolia tai kun palvelu on ulkoistettu, myös konserniyhteisöille.

51. Sen lisäksi, että luotto- ja finanssilaitosten on soveltuviissa tapauksissa noudatettava tieto- ja viestintäteknikka- (ICT) sekä turvallisuusriskien hallintaa koskevissa EPV:n ohjeissa¹⁰ asetettuja vaatimuksia, niiden olisi käytettävä suojattuja viestintäkanavia vuorovaikutuksessa asiakkaan kanssa etätunnistamisratkaisulla toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin aikana. Asiakassuhteen perustamisessa käytettävässä etätunnistamisratkaisussa olisi tarvittaessa käytettävä suojattuja protokollia ja salausalgoritmeja alan parhaiden käytäntöjen mukaisesti vaihdettavien tietojen luottamuksellisuuden, aitouden ja eheyden turvaamiseksi.

52. Luotto- ja finanssilaitosten olisi etätunnistamisratkaisulla toteutettavan asiakassuhteen perustamisprosessin käynnistämistä varten tarjottava turvallinen liityntä joko asetuksen (EU) N:o 910/2014 3 artiklan 30 kohdassa tarkoitettulla sähköisellä leimalla hyväksytyihin varmenteisiin tai mainitun asetuksen 3 artiklan 39 kohdassa tarkoitettulla verkkosivustojen todentamisen hyväksytyillä varmenteilla. Asiakkaalle olisi myös tiedotettava sovellettavista turvatoimenpiteistä, jotka olisi toteutettava järjestelmän turvallisen käytön varmistamiseksi.

¹⁰ EBA/GL/2019/04

53. Jos etätunnistamisratkaisuilla toteutettavassa asiakassuhteen perustamisprosessissa käytetään monikäyttölaitetta, tulisi soveltuviissa tapauksissa käyttää suojattua ympäristöä ohjelmistokoodin suorittamiseen asiakkaan puolella. Olisi toteutettava lisäturvatoimenpiteitä, joilla varmistetaan ohjelmistokoodin ja kerättyjen tietojen turvallisuus ja luotettavuus EPV:n tieto- ja viestintäteknikka- sekä turvallisuusriskien hallintaa koskevissa ohjeissa vahvistetun turvallisuusriskien arvioinnin mukaisesti.

4.7 Näitä ohjeita tulisi noudattaa, kun luotto- ja finanssilaitokset käyttävät luottamuspalveluja ja kansallisia direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan a alakohdassa tarkoitettuja tunnistamisprosesseja.

54. Luotto- ja finanssilaitokset voivat käyttää kansallisten viranomaisten sääntelemiä, tunnustamia tai hyväksymiä asiaankuuluvia luottamuspalveluja ja sähköisen tunnistamisen prosesseja direktiivin (EU) 2015/849 13 artiklan 1 kohdan a alakohdan mukaisesti näiden ohjeiden noudattamiseksi. Tällaisia ratkaisuja käyttäessään luotto- ja finanssilaitosten olisi arvioitava, missä määrin ratkaisu on näiden ohjeiden määräysten mukainen, ja sovellettava toimenpiteitä, jotka ovat tarpeen näiden ratkaisujen käytöstä mahdollisesti aiheutuvien merkittävien riskien lieventämiseksi. Niiden tulisi erityisesti ottaa huomioon, käsitelläänkö seuraavia riskejä riittävästi:
- a) todentamiseen liittyvät ja laitosten toimintatavoissa esitetyt riskit ja menettelykohtaiset riskiä rajoittavat toimenpiteet, erityisesti toisena henkilönä esiintymiseen liittyvien petosriskien osalta
  - b) riski siitä, että asiakkaan henkilöllisyys ei ole hänen ilmoittamansa henkilöllisyys
  - c) riski kadonneen, varastetun, kuoletetun, kumotun tai vanhentuneen henkilöllisyystodistuksen käytöstä, mukaan lukien soveltuviissa tapauksissa välineet henkilöllisyyspetosten havaitsemiseksi ja estämiseksi.